

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van parochiekerk Sint-Jan-Baptist (Ruiter) of Ruiterkerk met inbegrip van het voorliggende plein te Waasmunster

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, 1, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 22 juli 2011 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen parochiekerk Sint-Jan-Baptist (Ruiter) of Ruiterkerk met inbegrip van het voorliggende plein te Waasmunster;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed Oost-Vlaanderen op datum van 3 mei 2012, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 3 mei 2012,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd, met inbegrip van de cultuuroederen die er integrerend deel van uitmaken zoals opgesomd in de lijst als bijlage bij dit besluit, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

Wegens de sociaal-culturele, de historische en de artistieke waarde:

- als monument

parochiekerk Sint-Jan-Baptist (Ruiter) of Ruiterkerk met inbegrip van het voorliggende plein, gelegen te

Waasmunster, Sousbeekstraat 103

bekend ten kadaster:

Waasmunster, 2e afdeling, sectie C, perceelnummers 465A3,465K,465P

zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Sociaal-culturele waarde:

De Sint-Jan-Baptistkerk heeft als ruimtelijk structurerend herkenningspunt een bakenfunctie voor de landelijke wijk Ruiter. Visueel, historisch en stilistisch accentueert het kwalitatieve ensemble van nieuwe parochiekerk met pastorie als opmerkelijke neogotische site de centrumfunctie ervan aan de hoofdstraat in een oude wijk. Het deels gekasseide voorplein van de kerk met bomenrij omgeven door een groene aanplanting maakt historisch en ruimtelijk contextueel integrerend deel uit van deze kerksite die als beeldbepalende component van betekenis is voor de in 1886 opgerichte nieuwe parochiegemeenschap van Ruiter.

Historische, in casu de architectuurhistorische waarde:

De bakstenen Sint-Jan-Baptistkerk (1877-1880) van de landelijke wijk Ruiter, naar plannen van de Gentse ingenieur-architect Arthur Verhaegen van 1876, is een mooi en herkenbaar voorbeeld van zijn sobere Sint-Lucasneogotiek geïnspireerd op de 13de-eeuwse Brugse gotiek. Binnen het beperkt bekende architecturale oeuvre van Arthur Verhaegen is de Ruiterkerk één van de weinige parochiekerken die hij realiseerde. Samen met de eveneens naar zijn plannen in 1876 gebouwde neogotische pastorie van de parochie Ruiter stond de kerk, die werd gefinancierd door de lokale adellijke weldoeners, symbool voor de nieuwe parochiegemeenschap. Architectuurhistorisch is het gebouw zeer representatief voor de op de vroege gotiek geïnspireerde neogotische stijl gekenmerkt door de traditionele bouwmaterialen, baksteen en blauwe hardsteen, de basilicale aanleg met hoog oprijzend schip, de smalle lancetvensters en een achzijdige kruisingstoren.

Artistieke waarde:

De Ruiterkerk is ook een mooi voorbeeld van een neogotisch totaalconcept of Gesamtkunstwerk dat een coherent artistiek concept uitstraalt. De artistieke waarde ligt vooral in het kwalitatief hoogstaand ontwerp van Arthur Verhaegen, de door zijn atelier geleverde figuratieve glasramen en het kwaliteitsvolle neogotisch meubilair van de Gentse beeldhouwer Eduard Vanden Eynde dat specifiek voor de kerk gerealiseerd werd. Het hoofd- en beide zijaltaren met hun retabel, de lambrisering, koorbanken, preekstoel, beide biechtstoelen, communiebankfragmenten en de kruisweg vormen een stilistisch harmonieus ensemble met het neogotische kerkinterieur. De resten van figuratieve neogotische wandschilderingen door kunstschilder Marissael en een aantal

polychrome heiligenbeelden getuigen nog van de karakteristieke polychrome interieurdecoratie en uitrusting eigen aan de kerkelijke neogotiek.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009 en 10 juni 2011 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010 en 2 augustus 2011).

Brussel,

12 JULI 2012

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS